

УДК 02:001.8

DOI 10.32461/2409-9805.2.2026.362093

Цитування:

Матвієнко О. В., Цивін М. Н.. Поліпарадигмальність як системна характеристика сучасного бібліотекознавства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2026. № 2. С. 22–28.

Matvienko O., Tsyvin M. (2026). Polyparadigmaticity as a Systemic Characteristic of Contemporary Library and Information Science. *Library Science. Record Studies. Informology*, 2, 22–28 [in Ukrainian].

Матвієнко Оксана Володимирівна,
доктор педагогічних наук,
кандидат технічних наук, професор,
професор кафедри інформаційної діяльності та
в'язків з громадськістю
Київського національного університету
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0001-5772-848X>
oxmix2017@gmail.com

Цивін Михайло Наумович,
кандидат технічних наук, доцент,
<https://orcid.org/0000-0003-0312-5805>
tsyvin2012@gmail.com

ПОЛІПАРАДИГМАЛЬНІСТЬ ЯК СИСТЕМНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА

*Метою роботи є теоретичне обґрунтування поліпарадигмальності бібліотекознавства як закономірного етапу розвитку цієї наукової дисципліни. **Методологічну основу** дослідження становить парадигмальний підхід, що дозволяє аналізувати бібліотекознавство як систему взаємодіючих теоретичних орієнтацій. У процесі дослідження застосовано: аналіз і синтез – для узагальнення вітчизняних і зарубіжних підходів до трактування парадигми в гуманітарних і бібліотечно-інформаційних науках; структурно-функціональний метод – для типологізації основних парадигм бібліотекознавства відповідно до сегментів бібліотечної діяльності; метод теоретичного моделювання – для концептуалізації поліпарадигмальності як системної характеристики галузі. **Наукова новизна** дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні поліпарадигмальності бібліотекознавства як системної та закономірної характеристики розвитку галузі. Уточнено зміст поняття «поліпарадигмальність» у контексті бібліотекознавства як форми взаємодоповнюваного співіснування кількох дослідницьких орієнтацій; систематизовано основні парадигми бібліотекознавства на основі структурно-функціонального критерію; доведено, що розвиток галузі має кумулятивно-інтегративний, а не революційно-заміщувальний характер; обґрунтовано доцільність розгляду взаємодії парадигм як комплементарної моделі наукового розвитку. **Висновки.** Бібліотекознавство функціонує як поліпарадигмальна система, що об'єднує документну, інформаційну, когнітивно-користувацьку, соціокомунікаційну, культурно-соціальну, цифрову та інституційно-управлінську дослідницькі орієнтації. Поліпарадигмальність галузі зумовлена багатовимірністю об'єкта дослідження, функціональною поліструктурністю бібліотеки, міждисциплінарною інтегративністю та еволюційним характером розвитку наукового знання. На відміну від класичної моделі зміни парадигм, яку запропонував Т. Кун, розвиток бібліотекознавства характеризується співіснуванням і взаємодоповненням різних теоретичних орієнтацій. Поліпарадигмальний підхід має методологічне значення для подальших досліджень, оскільки орієнтує на інтеграцію кількісних і якісних методів, застосування комплексних дослідницьких підходів та всебічний аналіз бібліотечної діяльності в умовах цифрової трансформації.*

Ключові слова: поліпарадигмальність, бібліотекознавство, парадигмальний підхід, наукова парадигма, структурно-функціональний аналіз, міждисциплінарність, цифрова трансформація, сумісність парадигм.

*Matvienko Oksana,*Doctor of Pedagogical Sciences, PhD in Technical Sciences, Professor,
Kyiv National University of Culture and Arts*Tsyvin Mykhailo,*

PhD in Technical Sciences, Associate Professor

POLYPARADIGMATICITY AS A SYSTEMIC CHARACTERISTIC OF CONTEMPORARY LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

Purpose of the study. The aim of this work is to provide a theoretical substantiation of the polyparadigmatic nature of library and information science as a regular stage in the development of this scientific discipline. **Research methodology.** The methodological framework of the study is based on the paradigm approach, which makes it possible to analyze library and information science as a system of interacting theoretical orientations. The following methods were employed: analysis and synthesis—to generalize domestic and international approaches to the interpretation of the paradigm in the humanities and in library and information science; the structural-functional method—to typologize the main paradigms of library and information science in accordance with the segments of library activity; and the method of theoretical modeling—to conceptualize polyparadigmaticity as a systemic characteristic of the field. **Scientific novelty.** The scientific novelty of the study lies in the theoretical substantiation of the polyparadigmatic nature of library and information science as a systemic and regular characteristic of the field's development. The content of the concept of "polyparadigmaticity" has been clarified in the context of library and information science as a form of mutually complementary coexistence of several research orientations; the main paradigms of library and information science are systematized on the basis of the structural-functional criterion; it is demonstrated that the development of the field has a cumulative-integrative rather than a revolutionary-substitutive character; and the expediency of considering paradigm interaction as a complementary model of scientific development is substantiated. **Conclusions.** Library and information science functions as a polyparadigmatic system that integrates documentary, informational, cognitive-user, socio-communicative, cultural-social, digital, and institutional-managerial research orientations. The polyparadigmatic nature of the field is determined by the multidimensionality of its object of study, the functional polystructurality of the library, interdisciplinary integrativity, and the evolutionary character of scientific knowledge development. In contrast to the classical model of paradigm shifts proposed by Thomas Kuhn, the development of library and information science is characterized by the coexistence and mutual complementarity of different theoretical orientations. The polyparadigmatic approach has methodological significance for further research, as it orients scholars toward the integration of quantitative and qualitative methods, the application of comprehensive research approaches, and a holistic analysis of library activities in the context of digital transformation.

Keywords: polyparadigmaticity; library and information science; paradigm approach; scientific paradigm; structural-functional analysis; interdisciplinarity; digital transformation; paradigm compatibility.

Актуальність теми дослідження. Сучасне бібліотекознавство розвивається в умовах глибоких трансформацій наукової комунікації, інформаційної інфраструктури та соціокультурних практик, що зумовлює ускладнення його предметного поля й методологічних засад. Бібліотека дедалі частіше постає як багатофункціональний соціальний інститут, платформа знань, комунікаційний посередник і суб'єкт цифрових та освітніх процесів. Така багатовимірність об'єкта дослідження актуалізує потребу теоретичного осмислення наукових підходів, у межах яких здійснюється його пізнання.

Статусу загально визнаної теоретико-методологічної моделі репрезентації динаміки наукового знання набула концепція наукової

парадигми Т. Куна [3], яку він визначив як «визнані всіма наукові досягнення, що протягом певного часу дають модель постановки проблем і їхніх розв'язок науковому співтовариству» [3, 9], зазначаючи, що «...наукові революції – це такі некумулятивні епізоди розвитку науки, під час яких стара парадигма заміщується цілком або частково новою парадигмою, несумісною зі старою» [3, 106].

Отже, у концепції Т. Куна розвиток науки постає як процес зміни домінантних теоретико-методологічних рамок, які структурують дослідницьке бачення, визначають нормативні зразки наукової діяльності та окреслюють допустимі способи постановки й розв'язання проблем. Водночас подальша еволюція гуманітарного знання

засвідчила, що в окремих галузях можливе не лише революційне витіснення однієї парадигми іншою, а й їхнє тривале співіснування, взаємодія та функціональна диференціація.

Трансформації сучасного інформаційного та соціокультурного середовища спричиняють ускладнення предметного поля бібліотекознавства та спонукають до переосмислення його методологічних засад. У цих умовах традиційні монопарадигмальні підходи виявляються недостатніми для пояснення багатовимірності бібліотечної діяльності. Натомість виникає потреба теоретичного обґрунтування поліпарадигмальності бібліотекознавства як закономірної характеристики його розвитку. Звернення до концепції наукової парадигми, яку започаткував Т. Кун, та посткунівських інтерпретацій у гуманітарному знанні створює методологічне підґрунтя для осмислення співіснування кількох дослідницьких орієнтацій у межах наукової дисципліни.

Отже, актуальність дослідження полягає в необхідності концептуалізації поліпарадигмальності бібліотекознавства як системної властивості сучасного наукового дискурсу.

Аналіз досліджень і публікацій. У сучасних гуманітарних і соціальних науках концепція наукової парадигми Т. Куна зазнає переосмислення, що створює підґрунтя для визнання множинності парадигм та їх одночасного співіснування в межах однієї галузі знань.

Дослідники звертають увагу на специфіку парадигмального підходу у гуманітарних науках. Так, О. Рупташ [5] зазначає, що «...недостатньо вивченими залишаються підстави для застосування парадигмального підходу в філософії гуманітарних наук, легітимність використання терміну «парадигма» в кунівському значенні, а також варіанти його тлумачень у гуманітарному знанні» [5, 23], наголошуючи, що: «...поняття «парадигма» набуває нових смислових відтінків, коли мовиться про сферу гуманітарного знання й окреслення рис гуманітарної парадигми. Гуманітарні науки схильні до запозичення термінів і концептів, адаптуючи їх до контексту своїх дисциплін. Під парадигмою часто мають на увазі (особливо в педагогіці, психології, соціології та інших царинах гуманітарного знання) не єдину домінуючу теорію, а одну з кількох провідних теорій у певній галузі чи дисципліні. Тобто припускається, що гуманітарні науки за своєю сутністю – поліпарадигмальні або мультипарадигмальні» [5, 24].

У статті О. Афанасьєва [1] аналізуються методологічні конструкти, побудовані навколо поняття «парадигма» у контексті гуманітарного знання. Всупереч ідеї Т. Куна про боротьбу і ви-

тиснення парадигм, стверджується можливість їх співіснування в культурі та науці, у тому числі, в руслі принципу додатковості.

Звернення до парадигмального підходу в бібліотекознавстві постає як логічний крок методологічного осмислення специфіки галузі, зумовленої багатовимірністю її об'єкта та міждисциплінарним характером наукового знання, і водночас слугує методологічною основою аналізу теоретичних моделей, еволюції наукового знання та трансформацій бібліотечної діяльності й професійних практик.

Звернімо увагу на статтю І. Давидової [2], у якій дослідниця обґрунтовує сутність когнітивно-комунікаційної парадигми в бібліотекознавстві, яка ґрунтується на функціональних трансформаціях бібліотек. І. Давидова зазначає, що перспективні орієнтири змін у бібліотечній діяльності полягають у підході до бібліотеки як до виробничої системи і складової інформаційної інфраструктури суспільства, розгортанні діяльності бібліотеки як елементу інформаційного ринку й інтелектуальної економіки на підґрунті виробництва конкурентоспроможних продуктів і послуг інформаційного й когнітивного характеру та підході до бібліотеки як культурної й освітньої установи, яка виконує функції ресурсної бази гуманізації суспільного життя. Дослідниця обґрунтовує, що функціональні зміни в діяльності бібліотек сприяють науково-технічним й організаційно-структурним інноваціям, що зумовлюють не лише функціональні трансформації діяльності бібліотечно-інформаційних установ, але й зміни чинних бібліотекознавчих парадигм.

У предметному полі бібліотекознавчих досліджень також наявні публікації, у яких термін «парадигма» використовується не в строгому кунівському значенні як цілісна система наукових норм, що витісняє попередню внаслідок наукової революції, а у ширшому — як концептуальна модель, стратегічна орієнтація або домінуючий підхід до організації бібліотечної діяльності.

Так, у статті Л. Трачук [6] поняття парадигми фактично позначає управлінсько-сервісну модель розвитку бібліотеки, орієнтовану на потреби користувача, тобто стратегічний вектор трансформації діяльності установи. «парадигма» функціонує у значенні теоретико-практичної моделі або домінуючої концепції розвитку певного напрямку бібліотечної діяльності

У публікації О. Мурашко [4] термін вживається для означення оновлених концептуальних підходів до інформаційно-бібліографічної роботи в умовах цифровізації, тобто як позначення зміни методологічних акцентів і професійних практик.

Праці зарубіжних дослідників спрямовуються на аналіз домінуючих дослідницьких парадигм у бібліотекознавстві з окресленням їх евристичних можливостей та методологічних обмежень.

Так, Д. Боуден і Л. Робінсон [7] наголошують, що бібліотечно-інформаційна наука цілком обґрунтовано має тенденцію застосовувати широкий спектр теоретичних перспектив та емпіричних методів дослідження і вказують на низку всеохоплюючих парадигм: *системна парадигма*, що зосереджена на кількісній оцінці функціонування бібліотечно-інформаційних систем; *когнітивна парадигма*, що зосереджена на особі та її стані знань; *соціально-когнітивна парадигма*, що зосереджена на спільних інформаційних практиках у соціальних групах та інші. Дослідники наголошують, що конкретні теорії та рамки бібліотечно-інформаційної науки можуть бути розташовані в усіх трьох парадигмах, від системоорієнтованої до людиноорієнтованої.

Б. Хйорланд [8], аналізуючи домінуючі орієнтації у бібліотечно-інформаційних науках на користувачах («користувачко-орієнтовані» та «когнітивні підходи»), на технологіях («системно-орієнтовані підходи»), на бібліотеці як установі («інституційний підхід») або на управлінських перспективах (наприклад, «управління інформацією»), висуває аргументи на користь бібліографічної парадигми, сфокусованої на документах та інформаційних ресурсах, їх описі, організації, посередництві та використанні.

З огляду на аналіз концепції наукової парадигми Т.Куна, посткунівських інтерпретацій у гуманітарному знанні, а також узагальнення підходів вітчизняних і зарубіжних дослідників до осмислення парадигм у бібліотекознавстві, можна констатувати наявність методологічних підстав для трактування бібліотекознавства як поліпарадигмальної науки. У зв'язку з цим у подальшому викладі зосередимося на структурному аналізі основних бібліотекознавчих парадигм, логіці їх типологізації та характері взаємодії в межах сучасного наукового дискурсу.

Метою статті є теоретичне обґрунтування поліпарадигмальності бібліотекознавства як закономірного етапу розвитку цієї наукової дисципліни.

Виклад основного матеріалу. Поліпарадигмальність бібліотекознавства ґрунтується на комплексі методологічних, сутнісних та функціональних чинників, що зумовлюють неможливість обмежити осмислення галузі однією концептуальною рамкою. Системно це можна окреслити таким чином:

1. Як багатовимірний об'єкт дослідження бібліотека одночасно є:

- документною системою (фонд, каталог, бібліографічний опис);
- інформаційною системою (ресурси, потоки, інформаційні потреби);
- соціальним інститутом (комунікація, культурна медіація);
- сервісною організацією (обслуговування користувачів);
- культурною та освітньою інституцією.

Специфіка та складність об'єкта дослідження спричиняють виокремлення різних аналітичних ракурсів — документного, інформаційного, когнітивного, соціокомунікаційного, культурно-освітнього та ін.

2. Функціональна поліструктурність бібліотеки.

Бібліотека реалізує комплекс взаємопов'язаних функцій — інформаційну, освітню, культурну, меморіальну, комунікаційну, рекреаційну, кожна з яких задає специфічну логіку її наукового аналізу. Функціональна диференціація діяльності бібліотеки зумовлює формування методологічно різних категоріальних апаратів, методичних підходів і проблемних полів дослідження.

Отже, багатовекторність функціонального призначення бібліотеки об'єктивно спричиняє співіснування кількох парадигм її теоретичного осмислення, що і становить одну з підстав поліпарадигмальності бібліотекознавства.

3. Методологічна інтегративність галузі.

У процесі свого розвитку бібліотекознавство інтегрувало теоретичні підходи й методи соціології, культурології, педагогіки, інформатики, комунікаційних та когнітивних наук, що зумовлює його міждисциплінарний характер і методологічну відкритість. Інтеграція різних наукових традицій спричинила запозичення різноманітних концептуальних моделей, категоріальних систем і дослідницьких інструментів.

У межах парадигмальної концепції Т.Куна розвиток бібліотекознавства не можна описати як послідовну зміну однієї «нормальної науки» іншою. Натомість галузь демонструє співіснування різних дослідницьких програм і теоретичних орієнтацій, які функціонують паралельно, взаємодіють і частково перетинаються. Саме ця інтегративність і кумулятивність розвитку бібліотекознавства становить одну з ключових підстав його поліпарадигмального характеру.

4. Еволюційний характер розвитку галузі.

У розвитку бібліотекознавства нові підходи не витісняли попередні повністю, а функціонували разом із ними, формуючи багатовимірну

сукупність теоретичних орієнтацій. Так, фондоцентрична (документна) логіка зберігається поряд із інформаційною, когнітивно-комунікаційною, цифровою дослідницькими орієнтаціями.

Така кумулятивна та багатовекторна динаміка демонструє, що галузь еволюціонує як поліпарадигмальна система, де різні підходи співіснують і взаємодіють, а не змінюють одна одну в революційно-парадигмальному порядку.

5. Трансформація інформаційного середовища.

Цифровізація, мережеві комунікації та алгоритмічні системи доступу до знань значно розширили предметне поле бібліотекознавства. Сучасна бібліотека розглядається як:

- елемент цифрової інфраструктури;
- вузол соціальних комунікацій;
- платформа для доступу та обміну знаннями.

Ця багатовимірність функцій і ролей робить неможливим застосування монопарадигмальної моделі дослідження, підкреслюючи необхідність поліпарадигмального підходу до аналізу галузі.

Отже, поліпарадигмальність бібліотекознавства ґрунтується на:

- складності та багатовимірності об'єкта дослідження;
- функціональній багатовекторності бібліотеки;
- інтердисциплінарній природі галузі;
- кумулятивному характері її історичного розвитку;
- динаміці інформаційного та цифрового середовища.

У теоретичному вимірі це означає, що бібліотекознавство функціонує як відкрита система наукових підходів, де різні парадигми виконують не конкуруючу, а взаємодоповнювальну роль.

На основі викладених методологічних, сутнісних та функціональних чинників умовно структуруємо основні парадигми бібліотекознавства, виходячи з того, на якому сегменті бібліотечної діяльності зосереджується дослідницька увага.

1. Документна (фондоцентрична) парадигма розглядає бібліотеку як систему формування, збереження та забезпечення доступу до документних ресурсів. Об'єктом дослідження є документи, бібліотечні фонди та процеси їх каталогізації і бібліографування. Фокус спрямований на організацію та збереження колекцій, стандартизацію бібліотечних процесів і розроблення класифікаційних систем. Формування парадигми зумовлене сутнісною складністю об'єкта та історичною

традицією бібліотекознавства.

2. Інформаційна парадигма розглядає бібліотеку як систему обробки, зберігання та поширення інформації. Об'єктом дослідження виступають інформаційні ресурси, потоки даних та інформаційні потреби користувачів. Фокус зосереджується на ефективності інформаційного обслуговування, систематизації знань та доступі до інформаційних ресурсів. Парадигма формується під впливом теорії інформації, системного аналізу та методології інформаційних наук.

3. Когнітивно-користувацька (сервісна) парадигма інтерпретує бібліотеку як сервісно орієнтовану інституцію, що підтримує навчальні, когнітивні та інформаційні потреби користувачів. Об'єктом дослідження є користувачі, їх інформаційні, освітні та культурні запити, а також механізми формування і трансформації цих потреб. Фокус зосереджений на аналізі користувацької поведінки, проектуванні сервісів та підтримці когнітивних процесів. Формування парадигми зумовлене міждисциплінарними підходами та функціональною багатовекторністю бібліотеки.

4. Соціокомунікаційна парадигма розглядає бібліотеку як центр соціальних взаємодій та мережевих комунікацій, інтегрований у життя спільнот. Об'єктом дослідження є соціальні та комунікаційні процеси, взаємодія бібліотеки з користувачами та громадськими групами. Фокус спрямований на розвиток спільнот, цифрові та офлайн комунікації, а також участь бібліотеки у суспільних і культурних процесах. Парадигма формується під впливом міждисциплінарних підходів та трансформації інформаційного середовища.

5. Культурно-соціальна парадигма розглядає бібліотеку як культурний інститут і центр збереження, передачі та популяризації культурної спадщини, інтегрований у соціальне та культурне життя спільнот. Об'єктом дослідження є культурна діяльність, участь у культурних і освітніх процесах, рекреаційні практики та взаємодія з користувачами. Фокус зосереджується на культурній медіації, просвітницькій і рекреаційній діяльності, формуванні культурних компетенцій користувачів. Формування парадигми зумовлене багатовимірністю об'єкта та функціональною поліструктурністю бібліотеки.

6. Цифрова та технологічна парадигма. Розглядає бібліотеку як систему цифрових платформ, інформаційну інфраструктуру та вузол алгоритмічних процесів доступу до знань. Об'єктом дослідження є цифрові платформи, алгоритмічні системи та цифрові колекції. Фокус зосереджується на цифровізації бібліотечних процесів, інтеграції новітніх технологій та опти-

мізації доступу до ресурсів. Парадигма формується під впливом динаміки цифрового середовища, міждисциплінарних підходів та багатовекторності функцій бібліотеки.

7. Інституційно-управлінська парадигма розглядає бібліотеку як соціальний інститут і організаційну систему з певною структурою управління, політикою та стандартами діяльності, що функціонує в умовах конкурентного інформаційного середовища та потребує стратегічного управління, маркетингового позиціонування й інтеграції в національну інформаційно-комунікаційну інфраструктуру. Об'єктом дослідження є організаційна структура, управлінські процеси та стратегічне планування. Фокус спрямований на моделі управління, ефективність організації та стандартизацію процесів. Парадигма формується під впливом функціональної багатовекторності, методологічної інтеграції та динаміки інституційного середовища.

Зауважимо, що зазначені парадигми виділено умовно і вони не претендують на фіксований поділ або встановлення чітких меж між собою, оскільки в реальному науковому аналізі різні підходи взаємопроникають і часто застосовуються комплексно, а жодна з парадигм не існує в «чистому» вигляді. Крім того, ці парадигми радше відображають домінуючі акценти дослідницького осмислення, ніж автономні чи ізольовані теоретичні системи.

Так, у практиці бібліотечної діяльності меморіальна функція поєднується з інформаційною, комунікаційна — з культурно-соціальною, освітня — з сервісною. Відповідно, парадигми функціонують у режимі перетину, взаємопроникнення та взаємодоповнення. Тому запропонована схема слугує інструментом концептуалізації поліпарадигмальності, а не фіксацією остаточної класифікації. Саме така умовність підкреслює відкритість бібліотекознавчого дискурсу та його чутливість до трансформацій функціональних ролей бібліотеки в сучасному соціокультурному й цифровому середовищі.

З огляду на викладене вище можемо констатувати, що поліпарадигмальність бібліотекознавства є іманентною та закономірною характеристикою його розвитку, зумовленою складністю й багатовимірністю об'єкта галузі. Вона постає

як форма організації галузевого знання, що відображає історично зумовлене співіснування, взаємодію та функціональну диференціацію кількох теоретико-методологічних орієнтацій у межах єдиного предметного поля. За таких умов різні парадигмальні підходи (документний, інформаційний, соціокомунікаційний, культурологічний тощо) не послідовно змінюють один одного, а трансформуються, взаємодоповнюються й жоден із них не претендує на вичерпне пояснення бібліотечної реальності.

Наукова новизна дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні поліпарадигмальності бібліотекознавства як системної та закономірної характеристики розвитку галузі. Уточнено зміст поняття «поліпарадигмальність» у контексті бібліотекознавства як форми взаємодоповненого співіснування кількох дослідницьких орієнтацій; систематизовано основні парадигми бібліотекознавства на основі структурно-функціонального критерію; доведено, що розвиток галузі має кумулятивно-інтегративний, а не революційно-заміщувальний характер; обґрунтовано доцільність розгляду взаємодії парадигм як комплементарної моделі наукового розвитку.

Висновки. Бібліотекознавство функціонує як поліпарадигмальна система, що об'єднує документну, інформаційну, когнітивно-користувацьку, соціокомунікаційну, культурно-соціальну, цифрову та інституційно-управлінську дослідницькі орієнтації.

Поліпарадигмальність галузі зумовлена багатовимірністю об'єкта дослідження, функціональною поліструктурністю бібліотеки, міждисциплінарною інтегративністю та еволюційним характером розвитку наукового знання.

На відміну від класичної моделі зміни парадигм, яку запропонував Т. Кун, розвиток бібліотекознавства характеризується співіснуванням і взаємодоповненням різних теоретичних орієнтацій.

Поліпарадигмальний підхід має методологічне значення для подальших досліджень, оскільки орієнтує на інтеграцію кількісних і якісних методів, міждисциплінарні дослідницькі дизайни та комплексний аналіз бібліотечної діяльності в умовах цифрової трансформації.

Список використаних джерел

1. Афанасьєв О. Гуманітарні парадигми та парадигми гуманітарних наук. *Науковий вісник Чернівецького університету. Філософія*. 2013. Вип. 663–664. С. 19–26.
2. Давидова І. О. Когнітивно-комунікаційна парадигма в бібліотекознавстві. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2013. Вип. 40. С. 60–70.
3. Кун Т. Структура наукових революцій. Київ : Port-Royal, 2001. 228 с.

4. Мурашко О. С. Нові парадигми традиційної інформаційно-бібліографічної діяльності університетської бібліотеки. *Бібліотечний Меркурій*. 2019. Вип. 2. С. 199–208.
5. Рупташ О. В. Парадигмальний підхід у гуманітарних науках. *Нова парадигма*. 2014. Вип. 122. С. 20–32.
6. Трачук Л. Клієнтоорієнтована парадигма розвитку обласних універсальних наукових бібліотек. *Бібліотечний вісник*. 2016. № 3. С. 10–17.
7. Bawden, D., & Robinson, L. (2016). Library and Information Science. *Jensen, K. B. & Pooley, J. (Eds.), The International Encyclopedia of Communication Theory and Philosophy*, 1068–1073. UK: Wiley. URL: <https://scispace.com/pdf/library-and-information-science-788b8ri6ef.pdf> (дата звернення: 03.03.2026).
8. Hjørland B. Arguments for 'the bibliographical paradigm'. Some thoughts inspired by the new English edition of the UDC. Proceedings of the Sixth International Conference on Conceptions of Library and Information Science – "Featuring the Future". Vol. 12 No. 4, October, 2007. URL: <https://informationr.net/ir/12-4/colis06.html> (дата звернення: 03.03.2026).

References

1. Afanasiev, O. (2013). Humanitarian paradigms and paradigms of the humanities. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu. Filosofii*, 663-664, 19-26 [in Ukrainian].
2. Davydova, I.O. (2013). Cognitive-communication paradigm in library science. *Visnyk KhDAK*, 40, 60-70 [in Ukrainian].
3. Kun, T. (2001). The structure of scientific revolutions. Kyiv: Port-Royal [in Ukrainian].
4. Murashko, O. S. (2019). New paradigms of traditional information and bibliographic activities of the university library. *Bibliotechnyi Merkurii*, 2, 199-208 [in Ukrainian].
5. Ruptash, O. V. (2014). Paradigmatic approach in the humanities. *Nova paradyhma*, 122, 20-30 [in Ukrainian].
6. Trachuk, L. (2016). Customer-oriented paradigm for the development of regional universal scientific libraries. *Bibliotechnyi visnyk*, 3, 10-17 [in Ukrainian].
7. Bawden, D. & Robinson, L. (2016). Library and Information Science. In: Jensen, K. B. & Pooley, J. (Eds.), *The International Encyclopedia of Communication Theory and Philosophy*. (pp. 1068-1073). UK: Wiley. Retrieved from <https://scispace.com/pdf/library-and-information-science-788b8ri6ef.pdf> [in English].
8. Hjørland, B. (2007). Arguments for 'the bibliographical paradigm'. Some thoughts inspired by the new English edition of the UDC. Proceedings of the Sixth International Conference on Conceptions of Library and Information Science—"Featuring the Future". Vol. 12 No. 4, October, 2007. Retrieved from <https://informationr.net/ir/12-4/colis06.html> [in English].

Стаття надійшла до редакції 06.03.2026
Отримано після доопрацювання 10.04.2026
Прийнято до друку 22.04.2026
Опубліковано 25.05.2026